

Autonomia Bisericii în jurisprudența recentă a Curții Europene a Drepturilor Omului

La sediul Consiliului Europei de la Strasbourg a avut loc joi, 7 iunie 2012, seminarul cu tema "Autonomia Bisericii în jurisprudența recentă a Curții Europene a Drepturilor Omului". Întâlnirea a fost organizată în contextul în care, în ultimele luni, problema autonomiei Bisericii față de Stat a devenit deosebit de importantă, CEDO emițând o serie de decizii care trasează principiile legale aplicabile în acest domeniu. Cercetători, membri ai lumii academice, foști judecători ai CEDO, precum și un număr mare de diplomați s-au pronunțat în favoarea afirmării în termeni cât mai clari ai autonomiei Bisericii față de instituțiile Statului.

În cadrul seminarului a fost luată în discuție și decizia emisă de CEDO în cazul *Sindicatul "Păstorul cel Bun" v. România*, care este diferită de restul jurisprudenței recente a Curții. Participanții la dezbateri au subliniat faptul că punerea în discuție, în acest caz, a principiilor fundamentale referitoare la neutralitatea Statului, precum și la libertatea de religie și de asociere, justifică trimiterea acestuia spre rejudecare în fața Marii Camere a CEDO.

"La acest seminar au participat mai mulți profesori, juriști sau foști judecători ai Curții Europene care au vorbit, pe rând, despre autonomia cultelor și a Bisericii în raport cu statele din Uniunea Europeană dând mai multe exemple de jurisprudență, de procese care au avut loc în diferite state ale Uniunii Europene și deciziile judecătorești care au urmat acestor procese. A fost vorba astăzi și de problema României, procesul Sindicatului Păstorul Cel Bun. Au fost intervenții și din partea română; ce am putut observa este faptul că fiecare dintre cei care au intervenit au insistat pe importanța autonomiei și neamestecul statului sau a oricărei curți în această autonomie a cultelor care dă dreptul Bisericii să se organizeze, să gereze singură problemele interne," a spus ÎPS Părinte Iosif, Mitropolitul ortodox român al Europei Occidentale și Meridionale.

La rândul-i, Pr. Patriciu Vlaicu, profesor de drept canonic la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, a subliniat că, „în acest caz - Păstorul cel Bun - Curtea Europeană a uitat un principiu fundamental, care este enunțat de Convenție, și anume că articolele Convenției se luminează unele pe altele. Spre exemplu, cazul acesta a fost tratat în contextul art. 11 care garantează libertatea de asociere, dar de fapt Convenția spune că acest articol trebuie analizat în lumina art. 9, care vorbește despre libertatea religioasă și de cult, unde se întâlnește libertatea personală și colectivă. A fost un moment deosebit de interesant deoarece s-a atras atenția asupra pericolului ca astfel de inițiative în care fenomenul religios și particularitățile religioase nu sunt cunoscute și înțelese să denatureze de fapt raporturile existente în interiorul cultelor și raportul existent între culte și state. Autonomia cultelor nu este numai un bun pentru culte, ci și un semn al înțelegerii raporturilor de echilibru care există între viața religioasă și viața societății”.

Seminarul a fost organizat de Centrul European pentru Drept și Justiție din Strasbourg, Universitatea Catolică din Louvain, Consorțiul pentru Libertatea de Conștiință și Religie din Strasbourg și Centrul de Studii Europene și Cercetare „Religie și Societate” al Reprezentanței Bisericii Ortodoxe Române pe lângă Instituțiile Europene, din Bruxelles.